PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2007/0112(CNS)

19.2.2008

*

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2003/109/WE w celu rozszerzenia zakresu jej obowiązywania na osoby objęte ochroną międzynarodową
(COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawczyni: Martine Roure

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji *większość oddanych głosów*
**I	Procedura współpracy (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
**II	Procedura współpracy (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***	Procedura zgody *większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, za wyjątkiem przypadków ujętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu WE oraz w art. 7 Traktatu UE*
***I	Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
***II	Procedura współdecyzji (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***III	Procedura współdecyzji (trzecie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólny projekt*

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu zmiany zaznaczone są ***wytłuszczonym drukiem i kursywą***. W aktach zmieniających powtórzone bez zmian fragmenty obowiązującego przepisu, do którego Parlament - w przeciwieństwie do Komisji - proponuje poprawki, zaznaczane są **wytłuszczonym drukiem**. Ewentualne skreślenia w obrębie takich fragmentów zaznaczane są w sposób następujący: [...]. Oznakowanie *zwykłą kursywą* jest wskazówką dla służb technicznych dotyczącą propozycji korekty elementów tekstu legislacyjnego w celu ustalenia tekstu końcowego (np. elementów w oczywisty sposób błędnych lub pominiętych w danej wersji językowej). Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....5

UZASADNIENIE 10

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2003/109/WE w celu rozszerzenia zakresu jej obowiązywania na osoby objęte ochroną międzynarodową
(COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

(Procedura konsultacji)

Parlament Europejski,

– uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Radzie (COM(2007)0298),

– uwzględniając art. 63 ust. 3 i 4 traktatu WE, na mocy którego Rada skonsultowała się z Parlamentem (C6-0196/2007),

– uwzględniając art. 51 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0000/2008),

1. zatwierdza po poprawkach wniosek Komisji;

2. zwraca się do Rady o poinformowanie go w przypadku uznania za stosowne odejścia od tekstu przyjętego przez Parlament;

3. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem w przypadku uznania za stosowne wprowadzenia znaczących zmian do wniosku Komisji;

4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 1
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 2 – litera f)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Artykuł 1	Artykuł 1
W dyrektywie 2003/109/WE wprowadza się następujące zmiany:	W dyrektywie 2003/109/WE wprowadza się następujące zmiany:
1. ***Artykuł*** 2 ***lit. f) otrzymuje następujące brzmienie***:	1. ***W art.*** 2 ***dodaje się następującą literę f a)***:
„f) „ochrona międzynarodowa” oznacza	***„fa***) „ochrona międzynarodowa” oznacza

ochronę międzynarodową, tak jak to określono w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 2004/83/WE;”.	ochronę międzynarodową, tak jak to określono w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 2004/83/WE;”.

Or. fr

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 3
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 4 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. W art. 4 ust. 2 dodaje się akapit w brzmieniu:	3. W art. 4 ust. 2 dodaje się akapit w brzmieniu:
„W odniesieniu do osób objętych ochroną międzynarodową okres pomiędzy datą złożenia wniosku o przyznanie ochrony międzynarodowej a datą przyznania zezwolenia na pobyt, o którym mowa w art. 24 dyrektywy 2004/83/WE, jest uwzględniany przy obliczaniu okresu, o którym mowa w ust. 1.”	„W odniesieniu do osób objętych ochroną międzynarodową okres pomiędzy datą złożenia ***pierwszego*** wniosku o przyznanie ochrony międzynarodowej ***– w tym jeżeli ów pierwszy wniosek jest wnioskiem o ochronę tymczasową, o ile poprzedza ona dostęp do ochrony międzynarodowej –*** a datą przyznania zezwolenia na pobyt, o którym mowa w art. 24 dyrektywy 2004/83/WE, jest uwzględniany przy obliczaniu okresu, o którym mowa w ust. 1.”

Or. fr

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 3 a
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 5 – ustęp 1 – akapit pierwszy a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. W art. 5 ust. 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Od osób objętych ochroną międzynarodową nie wymaga się spełnienia tych warunków materialnych z uwagi na ich szczególnie trudną sytuację oraz fakt, że mają ograniczony dostęp do zatrudnienia w niektórych państwach członkowskich.”

Or. fr

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 3 b
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 5 – ustęp 2 – akapit pierwszy a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3b. W art. 5 ust. 2 dodaje się akapit w brzmieniu:
	„Krajowe warunki integracji mogą być stosowane wobec osób objętych ochroną międzynarodową dopiero po indywidualnym rozpatrzeniu ich przypadku, przy uwzględnieniu ich szczególnie trudnej sytuacji, na mocy uzasadnionej decyzji i zgodnie z art. 33 dyrektywy 2004/83/WE.”

Or. fr

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 6
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 12 – ustęp 3 a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
6. W art. 12 wprowadza się następujące zmiany:	6. W art. 12 wprowadza się następujące zmiany:

a) Dodaje się ust. 3a w następującym brzmieniu:	a) Dodaje się ust. 3a w następującym brzmieniu:
„3a. W przypadku podjęcia przez państwo członkowskie decyzji o wydaleniu rezydenta długoterminowego, którego zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE zawiera informacje określone w art. 8 ust. 4, państwo to ***zasięga opinii państwa członkowskiego wymienionego w tej informacji***.	„3a. W przypadku podjęcia przez państwo członkowskie decyzji o wydaleniu rezydenta długoterminowego, którego zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE zawiera informacje określone w art. 8 ust. 4, państwo to ***kontaktuje się z państwem członkowskim, które przyznało ochronę międzynarodową, w celu potwierdzenia statusu rezydenta długoterminowego***. ***Państwo członkowskie, które przyznało ochronę międzynarodową, udziela pisemnej odpowiedzi państwu, które zwróciło się z wnioskiem, w maksymalnym terminie jednego miesiąca. Decyzja o wydaleniu może zostać podjęta dopiero po otrzymaniu odpowiedzi państwa członkowskiego, które przyznało ochronę międzynarodową.***
Jeżeli w międzyczasie ochrona międzynarodowa nie została cofnięta, rezydent długoterminowy ***jest*** wydalony na terytorium tego państwa członkowskiego, które niezwłocznie przyjmie, bez formalności, rezydenta długoterminowego i członków jego rodziny.”	Jeżeli w międzyczasie ochrona międzynarodowa nie została cofnięta, ***zgodnie z zasadą niedopuszczalności wydalenia*** rezydent długoterminowy ***może być*** wydalony ***tylko*** na terytorium tego państwa członkowskiego, które niezwłocznie przyjmie, bez formalności, rezydenta długoterminowego i członków jego rodziny.”

Or. fr

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy – akt zmieniający
Artykuł 1 – punkt 8
Dyrektywa 2003/109/WE
Artykuł 25 – akapit pierwszy

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
8. W art. 25 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:	8. W art. 25 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie wyznaczają punkty kontaktowe odpowiedzialne za przyjmowanie i przekazywanie informacji określonych w art. 12 ust. 3a, art. 19 ust. 2, art. 22 ust. 2 i art. 23 ust. 1.”	„Państwa członkowskie wyznaczają punkty kontaktowe odpowiedzialne za przyjmowanie i przekazywanie informacji określonych w art. 12 ust. 3a, art. 19 ust. 2, art. 22 ust. 2 i art. 23 ust. 1.”
	Komisja sporządza wykaz punktów kontaktowych, dokonuje jego regularnej aktualizacji i przekazuje go państwom członkowskim.
	Or. fr

UZASADNIENIE

1. Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi

Podczas Rady Europejskiej w Tampere w 1999 r. państwa członkowskie podkreśliły potrzebę zagwarantowania równego traktowania obywatelom państw członkowskich mieszkającym legalnie w Unii Europejskiej. W szczególności każdemu obywatelowi państwa trzeciego mieszkającemu długotrwale w państwie członkowskim powinien przysługiwać szereg jednolitych praw jak najbardziej zbliżonych do tych przyznawanych obywatelom Unii Europejskiej.[1]

W następstwie konkluzji z Tampere celem dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi było stworzenie jednolitego statusu dla tych obywateli oraz zbliżenie przepisów państw członkowskich, tak aby zapewnić tym obywatelom równe traktowanie na terytorium Unii Europejskiej, niezależnie od zamieszkiwanego państwa członkowskiego[2].

Według tej dyrektywy, państwa członkowskie muszą uznać status rezydenta długoterminowego, jeżeli osoba zamieszkiwała legalnie i nieprzerwanie na terytorium danego państwa członkowskiego przez okres pięciu lat.

W celu uzyskania statusu rezydenta długoterminowego obywatel państwa trzeciego musi przedstawić dowód, że posiada, w odniesieniu do siebie i do członków swojej rodziny pozostającej na jego utrzymaniu:

- stałe dochody wystarczające do utrzymania się bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej danego państwa członkowskiego;
- ubezpieczenie zdrowotne.

Państwa członkowskie mogą zażądać od obywateli państwa trzeciego, aby spełniali oni dodatkowe warunki integracji (takie jak wystarczająca znajomość języka danego kraju). Mogą one odmówić przyznania statusu ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

---

[1] Pkt 21 konkluzji z Tampere.

[2] Dla celów dyrektywy:

- „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę, która nie jest obywatelem jednego z państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej;
- „rezydent długoterminowy” oznacza obywatela państwa trzeciego, który posiada status określony w niniejszej dyrektywie.

Po uzyskaniu statusu rezydenta długoterminowego zainteresowana osoba może korzystać z szeregu uprawnień na takich samych warunkach co obywatele państwa członkowskiego, szczególnie jeżeli chodzi o warunki dostępu do zatrudnienia, edukacji i kształcenia zawodowego, opieki społecznej, pomocy socjalnej, swobodny dostęp do całego terytorium danego państwa członkowskiego itp.

Rezydent długoterminowy może korzystać z prawa pobytu w innym państwie członkowskim niż to, które przyznało mu status, przez okres dłuższy niż trzy miesiące, na warunkach określonych w przedmiotowym wniosku i dotyczących np. prowadzenia działalności gospodarczej, odbywania studiów lub kształcenia zawodowego.

Państwa członkowskie mogą jednak ograniczyć liczbę zezwoleń na pobyt. Jednocześnie w związku z polityką dotyczącą rynku pracy mają one prawo dawać pierwszeństwo obywatelom Unii.

Osoba posiadająca status rezydenta długoterminowego podlega wzmocnionej ochronie przed ewentualną decyzją o wydaleniu. Zachowanie będące podstawą decyzji o wydaleniu musi stanowić faktyczne i wystarczająco poważne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Państwa członkowskie, przed wydaniem decyzji o wydaleniu rezydenta długoterminowego, zobowiązują się do uwzględnienia szczególnych aspektów (wiek danej osoby, długość pobytu itp.).

2. Rozszerzenie zakresu dyrektywy na osoby objęte ochroną międzynarodową

Dyrektywa 2003/109/WE stosuje się do wszystkich obywateli państwa trzeciego mieszkających legalnie na terytorium państwa członkowskiego.

Uchodźcy i osoby korzystające z ochrony tymczasowej lub uzupełniającej zostały jednakże wyłączone przez Radę z zakresu dyrektywy w chwili jej przyjęcia. Motywowano to ich niepewną sytuacją lub krótkim okresem pobytu.

Tymczasem według wniosku Komisji z 2001 r. leżącego u podstaw dyrektywy uchodźcy mogli ubiegać się o przyznanie statusu rezydenta długoterminowego. Stanowisko to poparł również Parlament Europejski.

Mając świadomość tej luki, Rada i Komisja wezwały we wspólnym oświadczeniu z dnia 8 maja 2003 r. do rozszerzenia zakresu dyrektywy na osoby objęte ochroną międzynarodową.

Celem niniejszego wniosku jest wprowadzenie w życie tego oświadczenia poprzez włączenie osób objętych ochroną międzynarodową w zakres obowiązywania dyrektywy Rady 2003/109/WE.

3. Stanowisko sprawozdawcy

Sprawozdawczyni popiera propozycję rozszerzenia zakresu dyrektywy dotyczącej statusu

rezydenta długoterminowego na osoby objęte ochroną międzynarodową. Wyraża jednak ubolewanie, że Rada preferowała tę opcję zamiast wspólnotowego mechanizmu przekazywania odpowiedzialności za ochronę.

Dyrektywa przyznaje, pod pewnymi warunkami, prawo do zamieszkania w drugim państwie członkowskim jedynie rezydentom długoterminowym, ale nie samym osobom objętym ochroną międzynarodową. Mimo iż ustanowienie miejsca pobytu w drugim państwie członkowskim może w niektórych przypadkach w danym okresie oznaczać przekazywanie odpowiedzialności za ochronę, kwestia ta nie została objęta zakresem niniejszej dyrektywy. Oznacza to, że wnioski o przekazywanie odpowiedzialności za ochronę są nadal regulowane, w stosownych przypadkach, przepisami konwencji genewskiej z 1951 r. oraz Europejskiego porozumienia o przekazywaniu odpowiedzialności za uchodźców zawartego w ramach Rady Europy.

Wspólnotowy mechanizm przeniesienia statusu ochrony oznacza wzajemne uznawanie decyzji azylowych, a także odpowiedni stopień harmonizacji procedur azylowych w państwach członkowskich. Obecnie sytuacja ma się inaczej.

Sprawozdawczyni uważa więc, że rozszerzenie zakresu dyrektywy 2003/109/WE stanowi działanie w oczekiwaniu na nowy wniosek przewidujący wzajemne uznawanie i przekazywanie odpowiedzialności za międzynarodową ochronę. Umożliwiłoby to uwzględnienie szczególnej sytuacji uchodźców i przyznanie im prawa poruszania się i osiedlania w UE z chwilą uznania ich statusu.

Sprawozdawczyni podziela zdanie Komisji, że dyrektywa ta musi bezwarunkowo stosować się zarazem do uchodźców i do osób objętych ochroną uzupełniającą. Ochrona uzupełniająca dotyczy bowiem coraz większej liczby osób, które potrzebują ochrony międzynarodowej, a zatem nie do przyjęcia byłoby wyłączenie tak wielkiej liczby osób z praw przyznanych na mocy dyrektywy 2003/109/WE. Co więcej, konkluzje szczytu w Tampere oraz zielona księga w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego przewidują stworzenie wspólnej procedury azylowej i wprowadzenie jednolitego statusu mającego zastosowanie na całym terytorium UE. Wynika to z chęci uczynienia z Unii jednolitego obszaru ochrony uchodźców. Wprowadzenie do tego aktu rozróżnienia pomiędzy prawami uchodźców a prawami osób korzystających z ochrony uzupełniającej byłoby zatem niezgodne z wymienionymi celami. Ponadto głównym kryterium uzyskania statusu rezydenta długoterminowego jest czas zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, a nie status zainteresowanej osoby.

Sprawozdawczyni nalega również, aby czas rozpatrywania wniosku został zaliczony na poczet okresu pięciu lat pobytu, poprzedzających wniosek o przyznanie statusu rezydenta długoterminowego. Status prawny osoby objętej ochroną międzynarodową obowiązuje od momentu złożenia pierwszego wniosku. Uznanie statutu stanowi potwierdzenie uprzedniego okresu legalnego zamieszkania. Ponadto procedura rozpatrywania wniosku może być długa – w zależności od państwa członkowskiego – podczas gdy osoba objęta ochroną międzynarodową rozpoczyna proces integracji w kraju przyjmującym od momentu rozpoczęcia procedury. Sprawozdawczyni pragnie dodać, że w niektórych przypadkach przed uzyskaniem możliwości złożenia wniosku o ochronę międzynarodową wiele osób składa najpierw wniosek o ochronę tymczasową. Ochrona tymczasowa również musi być wliczana

do czasu trwania procedury, jeżeli prowadzi do ochrony międzynarodowej.

Sprawozdawczyni pragnie, aby w celu uwzględnienia niepewnej sytuacji osób objętych ochroną międzynarodową zwolniono je z wymogów materialnych (stałe i regularne dochody, ubezpieczenie zdrowotne) dotyczących uzyskania statusu rezydenta długoterminowego. Nakładanie na te osoby wymogu dotyczącego minimalnych dochodów byłoby tym bardziej niespójne, że art. 11 dyrektywy Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich umożliwia państwom członkowskim ograniczenie ich dostępu do rynku pracy w okresie do 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku o objęcie ochroną.

Intencją sprawozdawczyni jest, aby krajowe kryteria integracji, które mogą być stosowane przez państwa członkowskie, zostały ujęte w bardziej precyzyjne ramy, tak aby wziąć pod uwagę specyfikę sytuacji osób objętych ochroną międzynarodową. Kryteria znajomości języka lub kultury nie mogą być stosowane w identyczny sposób wobec uchodźców z racji ich szczególnego statusu. Kryteria te muszą być zresztą zgodne z kryteriami integracji określonymi w dyrektywie 2004/83/WE.

Jako że przekazywanie odpowiedzialności za ochronę międzynarodową drugiemu państwu członkowskiemu nie ma miejsca, kluczową kwestią jest zapewnienie przestrzegania zasady niedopuszczalności wydalenia przez drugie państwo członkowskie. Kwestia ta nabiera jeszcze większego znaczenia wówczas, gdy osoba objęta ochroną międzynarodową uzyskuje status rezydenta długoterminowego w drugim państwie członkowskim po pięciu latach pobytu na jego terytorium.

Komisja proponuje, aby art. 8 dyrektywy określał, że informacje te muszą być umieszczone w dokumencie pobytowym wydanym przez pierwsze państwo członkowskie. Natomiast w przypadku wydalenia przewiduje się jedynie zwykłe zasięgnięcie opinii państwa członkowskiego, które przyznało ochronę międzynarodową. Należy wzmocnić ten mechanizm, aby zagwarantować zasadę niedopuszczalności wydalenia. Sprawozdawczyni proponuje zatem, aby władze drugiego państwa członkowskiego były zobowiązane do zaczekania na pisemną odpowiedź pierwszego państwa, tak aby zapewnić, że dana osoba nie zostanie odesłana do kraju, w którym jest zagrożona. Jeśli dane państwo członkowskie potwierdzi, że osoba ta jest nadal objęta ochroną międzynarodową, wówczas wydalenie z drugiego państwa członkowskiego będzie możliwe jedynie na terytorium tego państwa członkowskiego, które pierwotnie przyznało ochronę.